

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 128 (2992) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 10

Nagyobbszabásu offenzívát indítottak a németek Leningrád vidékén

Általában megélénkültek a harcok az arcvonal északnyugati szakaszán. Szebasztopol körül egyre fokozódik a harcok heve

Az Aleuti szigeteken megszálltak a japánok több ellenséges támaszpontot

Bernből jelentik: (B. T.) A keleti arcvonal északnyugati szakaszán megélénkültek a harcok. A német csapatok Leningrád közelében nagyobbszabásu támadást indítottak. A Szebasztopol körüli harcok igen kemények és a bolsevisták igen szívós ellenállást tanúsítanak. Nagymennyiségben vetettek küzdelembe nehéz harci gépeket. Német részről óriási mennyiségű nehéztüzérséget összpontosítottak.

Zürichbe érkezett jelentés szerint a szebasztopoli offenzíva hevesége az utolsó 24 órában jelentősen fokozódott. Német és román csapatok zöme több kiserődöt rohammal elfoglalt.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: Német harci és zuhanóbombázó repülőgépek kedden az arcvonal középső szakaszán eredményesen támadták a bolsevisták csapatgyülekezéseit. Német repülők mindenféle nagyságu bombákkal árasztották el a csapatokkal megrakott helységeket. Egy nagyobb löszerraktár a levegőbe repült. A repülők ezenkívül rohanásokat és nagy tüzeket okoztak. Német repülők ismételt támadásokat intéztek a szovjet utánpótlási vonalak ellen is és fontos csomópontokon, valamint állomáshelyeken szovjet bombázásokat idéztek elő.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia közli, hogy olasz hadihajók jelentek meg az orosz vizeken, amelyek részt vesznek a szovjet elleni harcban.

Két amerikai repülőgépanyahajó pusztult el már Midway körül

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: A császári főhadiszállás jelentette, hogy június 7-én a japán haditengerészeti kötelékek szoros együttműködve a hadsereg egységeivel, az Aleuti szigeteken megszálltak több ellenséges támaszpontot. A hadműveletek még folynak.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Az amerikai tengerészeti hatóságok közleményt adtak ki, amely szerint jelenleg még nincsenek abban a helyzetben, hogy az Aleuti szigetek közelében folyó japán-amerikai csatáról tájékoztatást adjanak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: A császári főhadiszállás bejelentette, hogy a Midway szigetek körüli harcok során sikerült 2 ellenséges repülőgépanyahajót elsü-

lyesztetni. Az egyik anyahajó az Enterhoz tartozott. A japán kötelékek ezenkívül lelőttek 120 ellenséges repülőgépre, a másik pedig a Hormet osztályú és a Midway szigeteken fontos katonai berendezéseket pusztítottak el. Dutch Harbour vidékén elsüllyesztettek egy nagy ellenséges szállítóhajót, megsemmisítettek több olajraktárt, valamint repülőgéphantárt. A harcok során egy japán repülőgépanyahajó el-

süllyedt, egy másik repülőgépanyahajó és cirkáló súlyosan megrongálódott. 35 repülőgépnem tért vissza támaszpontjára.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratú Iroda jelenti: Mint a császári főhadiszállás kiegészítője közli, japán kötelékek Dutch Harbour vidékén 14 repülőgépet lelőttek, vagy elpusztítottak.

Öszinte veszteségbeismerést követel az angol sajtó

Az Uj Nemzedék írja: Londoni jelentés szerint Norris tábornok, az észak-afrikai brit páncélos csapatok parancsnoka az Exchange Telegraphe kairói külön tudósítója előtt úgy nyilatkozott, hogy az eddigi harcok felőrlekek voltak. Különösen ami a páncélos kötelékeket illeti. A brit erők megkísérelték az át-törő német páncélosokat visszaűzni az úgynevezett Ördögkatlanba, de Rommel főereje megtartotta állásait. A bír heheini átvuzást még nem követte nagyobbarányú támadás. König tábornokot, a De Guelle párti csapatok főparancsno-

kát a déli szakaszon megadásra szólították fel.

Stockholmból jelentik (MTI.) A Német Távíratú Iroda jelenti: Több angol lap követeli, hogy az angol kormány ismét közölje hetenként a hajóelsüllyesztéseket, mint 1941 júniusáig tette. A Daily Express vezércikkében hangsúlyozza, hogy semmi ok sincs a számadatok további elhallgatására, mert hiszen az észak-amerikai kormány folytatólagosan közli a hajóvesztéseket.

— Az elmúlt héten, amikor 24 el-süllyesztés történt, egyik legnehezebb-

hetünket éltük át, — írja a lap. Észak-amerikai adatok szerint az elmúlt hat hónap alatt 251 járművet elsüllyesztettek el. Minthogy az északamerikai kormány maga közli a számokat, semmi ok sincs arra, hogy az angol kormány továbbra is a hallgatás politikáját folytassa.

Ugyanezzel a kérdéssel foglalkozik a Daily Mail is vezércikkében. A lap hangsúlyozza, hogy az atlanti csata valamennyi csata között a legfontosabb. Ha Németországnak sikerül az Atlanti oceánon a tengeri uralmat megszereznie, Anglia elvesztette a háborút.

— Nyugtalanító hírek érkeznek Észak-amerikából, — írja a Daily Mail. — E hírek szerint több járművet vesztettek, mint amennyit pótolni tudnak és a németek több tengeralattjárót építenek, mint amennyit el tudunk süllyeszteni.

Buenos Airesből jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter egyes dél-amerikai államokban érezhető köølajválsággal kapcsolatban kijelentette, hogy az Egyesült Államok csak azoknak a délamerikai köztársaságoknak engedni meg a köølajszállítást, amelyek hozzájárulnak Északamerika katonai erőfeszítéseihöz. Ez a nyilatkozat rávilágít a Fehér Ház újabb zsebolási kísérletére a latin amerikai államokkal szemben.

Buenos Airesből jelentik (MTI.) A Német Távíratú Iroda jelenti: A külügyminisztérium hivatalos közleményben ismerteti azt a tiltakozó jegyzéket, amelyet Berlinben és Rómában nyújtottak át az egyik tartályhajó állítólagos megtorpedozása miatt. Tekintettel arra, hogy a támadó tengeralattjáró nemzeti-sége bizonytalan, külön-külön tiltakozó lépéseket tettek Németország és Olaszország kormányainál, miután e két hatalom tengeralattjárói működnek az említett övezetben.

Megszavazta a képviselőház a zsidó ingatlanokról szóló törvényjavaslatot

A vita során benyújtott határozati javaslatokat egytől-egyig elvetették

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését 10 órakor nyitotta meg Tasnády-Nagy András elnök. Bemutatta a felsőház elnökének leiratát a le-tárgyalt törvényjavaslatokról, majd a honvédelmi miniszter nyújtotta be a honvédelmi tűzharcos törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló javaslatot. Kérte a sürgősség kimondását. A Ház ezután áttért a zsidó birtokok igénybevételéről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Bertalan Kálmán kérte, hogy bizonyos esetekben így: ybevehető zsidó birtokoknál tartásuk szem előtt a középbirtokok fenntartását. A gyümölcs- és szőlőbirtokokról kijelentette, hogy azokat tökéletes szerényeknek kell juttatni. Oláh György szerint ez igénybevétel után a falu a zsidóság

jelentéte még az iddiginél is karosabb lesz. Kérte a zsidók alkilátását.

Mivel több szónok nem volt, az elnök a vitát bereksztette. A földművelésügyi miniszter záróbeszédében hangsúlyozta, hogy keddi beszédében kifejtette a javaslat alapelveit és indokait és az azóta felszóllalt képviselők már nem hoztak fel semmi lényeges szempontot, amelyre külön kellene válaszolni. Kérte a határozati javaslatok elutasítását és a törvényjavaslat elfogadását. A Ház ezután a javaslatot általánosságban elfogadta és részletes tárgyalás céljából átküldte az illetékes bizottságnak. A benyújtott határozati javaslatokat kivétel nélkül elutasította a Ház.

Ezután a miniszterelnök jelentését fogadták el az 1942. évi statisztikai

munkaterről, majd a városi közegei és körorvosi, valamint egyes közegészségügyi rendelkezések módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át. Hunyady-Búzás Endre előadó ismertette a javaslatot, rámutatva arra, hogy az orvosi tisztakar zsidótlantása a javaslat végleges megoldást nyer. A javaslat ismertése után az elnök az ülést 10 percre felfüggesztette.

Kenderesen fogadja a Kormányzó Kállay miniszterelnököt

Berlinből jelentik: (MTI) A Német lapok Budapestről keltezt jelentésükben ismertetik a magyar miniszterelnök látogatásával kapcsolatos magyar

sajtó-vieszhangokat. Rámutatnak arra, hogy a magyar sajtó hangsúlyozta a Németország és Magyarország közötti szétszakíthatatlan barátságot. A Berliner Lokalanzeiger „Fegyverek testvérisége” címmel cikket közöl, melyben kiemeli, hogy Magyarország a Főhadiszállásnak a Führer főhadiszállásán lefolyt megbeszélései a kipróbált és bevált barátság alapján állnak. Ma fegyverrel harcol a honvéd a bolsevizmus ellen. A valójában ez hosszú idő óta uralkodó gondolata a magyar politikának. Elő-

ször belpolitikai terepen volt az, majd az antikomintern egyezményhez történt csatlakozás óta külpolitikai céljá lett.

A MTI jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter szerdán délután Kenderesre utazik és a Kormányzó Ur Öfömlétségénél kihallgatáson jelenik meg. A miniszterelnök a kihallgatáson részletes jelentést tesz a főmlétség urnak németországi utjáról és a Führer főhadiszállásán tett látogatásáról.

Elindult a harctérre a haditudósító század

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Szokatlanul élénk volt kedden a késő délutáni órákban az egyik budapesti pályaudvar. Innen utazott el a keleti hadszíntérre a haditudósító század, a modern háborúnak ez a jellegzetes alakulata. A hivatalos búcsúztatás már előbb megtörtént, amikor néhány nappal ez előtt a honvédezők megsemmisítették a haditudósítókat. A már teljesen menetes század most a hozzátartozóktól, barátoktól és bajtársaktól vett búcsút

hogy elindulva a harctérre, a legmodernebb felszereléssel, a modern technika mind a vívmányával felvértezve fenntartsa a kapcsolatot az otthon és a messzi front között. A búcsúztatáson a haditudósító század parancsnokságán kívül megjelent a budapesti japán attasé is, mert a haditudósító századdal együtt indult el a keleti hadszíntérre az egyik tokiói lap katonai munkatársa is, hogy a magyar honvédek hősi harcáról a tokiói újságot mindig tájékoztassa. Ott

Erdélyi József, Erdélyi Ferenc, Szabó Pál és Gombos Gyula a könyvnapon

A nagyváradi könyvnapok utolsó napján délelőtt Marosvásárhelyről Nagyváradra érkeztek Erdélyi József, a nagy népi költőnk, testvérocsa Erdélyi Ferenc, Szabó Pál és Gombos Gyula.

Az írókat vendégül látó Nemzeti Könyvkereskedés sátra előtt először Erdélyi Józsefhez fordulunk, aki azonban kedélyesen elhárítja az „intervjút” és Szabó Pálhoz utasít:

— Fordulja csak Pál bátyámhoz, kedves öcsém, ő az egyik legjobb magyar regény a „Lakodalmom” írója. Legkedvesebb regényem ez a könyv, mely a magyar falut és a magyar parasztot a valóság teljes és töretlen ábrázolásával állítja az olvasó elé.

— Nagy örömmel jöttem ide — mondja Szabó Pál — mert itt éltam több éven át és itt voltam megvasalva. — Ez nem öröm, no de emléks, Váradhoz fűz ez is. Van itt még sok más emlékem, például emlékem az is, mikor egyszer harminc kilométerről

hajtottunk egy tehenet a vásárra és ott nem kelt fel a holtfaradt jószág, így aztán az „elkelés” sem ment éppen könnyen.

Erdélyi József a könyvnapról is az író és az olvasó viszonyáról nyilatkozik.

— A könyvnap hibája — jegyzi meg — hogy azt előre kellene népszerűsíteni a nagyobb városokban. Ezzel párhuzamban lehetővé kellene tenni, hogy az író érintkezést kereshessen és találjon az irodalomszerető közönséggel. Az író, nézetem szerint, nem veszi, hanem nyer, ha a közönség felismeri gesztusában azt az arany fedezetet, amelyet a műveiben megtalál.

— A mai, új magyar irodalomban egyébként szép számmal szerepelünk a híriak. Zilahy Lajos, Szabó Pál, Sinka István és én, mind-mind híriariak vagyunk és akik közülünk most idejöttek, őszintén szólva, elvártuk volna általánosabban, szívélyes és megértő fogadtatást, bár a közönségre nem lehet semmi panaszunk.

Mialatt Erdélyi József ezt mondja, jobbkézrel folyton dedikál, a közönség a nagy író kézigyével igyekszik pe-

volt a magyar sajtókamara elnöke: vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály. Gúspár Jenő és Dániel Áron, hogy az írók a sajtóaktól személyesen búcsúzzanak. 8 óra után a Rákóczi-induló hangjai mellett gördült ki a vonat.

cséltetni legutóbbi szavait.

— Még egyet: Nagyvárad rendezzen bihari írói hetet! Vagyunk hozzá számban és jelentőségben elegendő!

Gombos Gyula szavaiból a legfontosabbat idézzük:

„Reménykednünk kell, hogy az erdélyi magyarság megérti és támogatja törekvéseinket.”

Erdélyi Ferencet nem sikerül „interjura” bírunk.

— Nem szerepelek könyvekkel — mondja — ezért hagyom, hogy most a szereplők beszéljenek. Nem, mint író, hanem csak mint Erdélyi József testvére rándultam be Szalontáról. Vendég vagyok.

Ennyit mond és ennél kitart. De, ha nem is mond egyebet, úgy hisszük, hogy a közönség ismeri már írásait, melyek tíz évvel ezelőtt épp az akkor meginduló Magyar Lapok hasábjain jelentek meg.

A négy író ma délután az őket vendégül látó sátor előtt ad autogrammot a könyvvásárló közönségnek, mely az ismert írók műveit a szerzők érkezését követően nyomban ostromot indított.

(ho.)

A muzeum és a színház ügye a város szakbizottsága előtt

(Saját tud.) Nagyvárad város köznevelődésügyi, könyvtári és színházi szakbizottsága szerdán délután dr. Soós István polgármester elnöklése alatt értekezletre gyűlt össze. Az ülésen megjelent Bihar megye részéről vitéz dr. Nádányi János alispán is, míg a Bihar megyei és Nagyvárad Muzeumegyesület ré-

széről dr. Némethy Gyula prelátkanonok elnök és Gyöngyössi István királyi főügyész, egyesületi elnök is. Velük együtt a bizottság beható tárgyalás alá vette, hogy a Nagyváradon levő muzeum továbbfejlesztése és teljes föllendítése érdekében milyen teendők szükségesek. Megállapították, hogy úgy Bi-

Apolló Filmszínházban

Tolnay Klári, Szilassy László és Kiss Ferenc

Hat hét boldogság

Belvárosi

Szerdán utoljára: **FEKETE LILIAM**
Viviane Romance óriás filmje.

Csütörtöktől új műsor:

TOKAJI ASZÚ

Főszerepben: Fedák Sári, Bordy Bella, Bilicsi T., Pethes.

Bécsi hangulat! Bécsi humor! Bécsi zene!

Táncoló Bécs

a CASINOBAN

harmegye, mint Nagyvárad város megfelelő támogatást hajlandó a muzeum fenntartására rendszeresíteni. Felolvasták a Muzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelőségének leiratát, mely az állam részéről helyez kilátásba támogatást, ha előbb meglesz a muzeum megfelelő rendezetlensége és átszervezése. A bizottság szükségesnek mondotta ki, hogy a város tegyen előterjesztést megfelelő szakember kiküldetése iránt, akinek az útmutatásai szerint kellő munkatervet és költségvetést lehessen elkészíteni. A további teendőket a Muzeum nyraesztése érdekében a legsürgősebbnek minősítették.

Az értekezlet előtt aztán Putnik Bálint színházvezető beszámolt a múlt évi évadról, mely az év első felében anyagilag sikeres volt, az év második felében anyagilag sikeres volt, az év második felében azonban csak vendégjáté-

Betegek

többnyire székrekedésben és szokatlan szervenél. Vigyázzunk ilyenkor a rendszeres emésztésre. Betegekben szükséges a **DARMOL**

kokkal lehetett elérni, hogy a színház bevételei a költségeket fedezzék. A bizottság megelégedését fejezte ki a színházvezető működése fölött, jövőre nézve az ifjusági és a munkás előadások jobb megszervezését kívánta. Putnik színházvezető még a jövő évi előadások tervezését is előterjesztette. A bizottság külön bizottságot küldött ki, hogy a színház anyagi kérdéseiben megfelelő tervezetet dolgozzon ki. A színházvezető újraszervezése felől a színházi bizottság még egy következő ülésben fog tárgyalni.

Kik nyertek a sorsjegyen? Az Osz-tályosorsjáték maj huzásán tizezer pengőt nyert 38.857, kétezer pengőt nyert 29.947, 64.408, ezer pengőt 4636, 24.440, 2.568, 3.075, 37.604, 65.370, 76.487. (Felöltség nélkül.)

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara ízve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Súlyos harcok folynak a szabasztopoli erődítmény körzetében

A magaslaton lévő erődítményt elfoglalta a német gyalogság. Marmaricában tovább tart a páncélos csata

Honvédeink súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek

Illetékes helyről közlik a Magyar Távíratok Irodával: A német véderő főparancsnokság június 8-iki jelentése ismét megemlékezett az arcvonalban küzdő magyar csapatokról, kiemelve azok sikereit; az arcvonal déli szakaszán magyar kötelékek visszaverték az ellenség elszigetelt támadásait. Ezek a támadások, mint illeltes katonai helyről közlik, igen hevesek voltak és azok visszaverésekor az ellenségnek vörös veszteséget okoztak. A szovjet veszteségének nagyságát jellemzi, hogy a magyar arcvonalon az ellenség egyetlen támadása után több volt a bolsevista halott, mint amennyit a keleti arcvonalon küzdő magyar csapatok az utolsó fél évben vesztek. E nagy veszteségkülönbségnek oka a magyar csapatok jobb erkölcsi ereje, de fontos szerep jut a jobb kiképzésnek és a korszerű felszerelésnek is, amely a védekező és támadó harcban egyaránt féltelenül érvényesül. A múlt hó 30-án kiadott tájékoztató megemlékezik az érsekújvári kerékpáros zászlóaljnak a charkovi csatában tanúsított magatartásáról. Erről most újabb adatok jutottak az illeltes katonai körök tudomására. Az érsekújvári kerékpáros zászlóaljat, amely egy német hadosztály kötelékébe volt beosztva, kirendelték a kitörni akaró bolsevista erők ellen. A zászlóalj a parancsot teljes sikerrel végrehajtotta és 10 páncéltörő ágyút, 94 gyalogsági tüzfegyvert és önműködő fegyvert, 400 puskát, sok lovat és járművet, továbbá két láda titkos iratot és térképet zsákmányolt. A zászlóalj a támadás során lelőtt egy ellenséges repülőgépet.

Szűk térre szorították össze a középső és északi arcvonalon bezárt szovjet erőket

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távíratok Irodával: A német főparancsnoksága jelentik: A szabasztopoli erődítmény körzetében egyre tartanak a harcok. — Gyalogságunk tüzérségi és légikötellektől támogatva, a magaslaton lévő erődítményt elfoglalta és az ellenség támadásait, annak vörös veszteséget okozva, visszaverte.

Az ellenség Charkovtól északra letre gyengébb erőkkel támadást kísérelt meg, amelyek eredménytelenül végződtek.

A középső és északi arcvonalszakaszán bezárt ellenséges erőcsoporthoz a légierő hatóság támogatásával szűk térre szorítottuk. Az ellenség helyi jellegű támadásai kudarcba fulladtak.

A Ladoga-tavon megrongáltunk egy ellenséges kereskedelmi hajót. Észak-Afrikában a harcitévékenység tovább tart. Az angol légierő ez alkalommal 22 repülőgépet veszített.

Az ellenségnek a Csatorna-part ellen irányuló, de katonai szempontból hatástalan nappali támadásai alkalmával német vadászok hét ellenséges gépet leltek. Az Északi-tenger mentén a légvédelem lelőtt egy ellenséges repülőgépet.

A kedre virradó éjjel az ellenséges légierő támadásai több nyugat-németországi város ellen irányultak. A polgári lakosság körében veszteségek keletkeztek. Az anyagi károk túlnyomórészt a lakónegyedekben és a középületekben keletkeztek. 16 repülőgépet lelőtünk. A Szovjetunió-
nak szánt nagy ellenséges hajókaraván szétverésénél az északi vizeken különösen kitértette magát *Flecher* főhadnagy századparancsnok, *Rich-
tering* hadnagy, megfigyelő és *Husa-
vec* altiszt repülőgépezető.

Fényes diadalt aratott sokkal erősebb ellenség alakulat felett egy olasz repülőegység

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 739. közleménye:

Marmaricában a gépesített páncélos erők közt tovább folynak a harcok. A negyedik vadászrezedhez tartozó Macchi repülőegység sokkal erősebb ellenséges alakulattal keveredett harc-

ba és ragyogó diadalt aratott. 14 ellenséges gépet leltek. Másik brit gépet az egyik repülőterünk léghárító tüzérsége lőtt le. Brit repülőknél Tarento ellen intézett támadása üzekeket okozott a városban, amelyeket azonnal elszigeteltek és eloltottak. Néhány lakóházban kisebb károk keletkeztek. A tá-

Százszámra teszik harcképtelenné az angolszász tankokat a német páncélosok

Zürichből jelentik: Az északafrikai „boszorkányüstben” — így nevezik a kairói jelentések a libiai sivatagban folyó nagy tüzérségi és páncélos csata színhelyét. — teljes erővel folyik a harc. A front most erősen hajlott S-betűhöz hasonló vonalban húzódik és a középső kiöblösödés jelzi a Rommel által eddig elért területi nyereséget. A területi nyereségnél is fontosabb azonban az óriási anyagelhasználás. Az angol jelentések elismerik, hogy a német nehéztüzérség és a német stukák százszámra teszik harcképtelenné a

brit és amerikai gyártmányú tankokat. Hétfőn a nappali órákban rövid szünet állt be a harcokban, hogy azután az esti órákban ismét teljes erővel kiújuljanak a leghevesebb támadások. A harcok gócpontja még mindig a Lovagok Hidja és Bir Hachein vidéke, ahol Rommel több ezer különféle harckocsit vont össze.

Berlinből jelentik: A libiai harcokról jelentik, hogy a Knightsbridge és Bir Hachein között tomboló csata méretei egyre növekednek.

madásnak áldozatai nem voltak. A léghárító tüzérség két angol bombázót lelőtt. A Földközi-tengeren egy torpedórombolónk Eugénie Henke korvettkapitány parancsnoksága alatt elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót. Egy másik tengeralattjárót tengeri egységeink a felderítést végző repülők közreműködésével elsüllyesztették el.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: Mint a véderő főparancsnokság közli, német harci- és zuhanóbombázó repülőgépek az észak-afrikai hadszíntéren hétfőn tovább folytatták támadásaikat a britek erődítményei ellen. Könnyű harci gépek hatásosan támadták az ellenség légvédelmi ütegállásait és gépjármű-gyűlékezéseit. Német bombázó gépek alacsony támadást intéztek az ellenség páncélos felderítő kocsijai ellen és felgyújtottak két üzemenyaggal megtöltött gépkocsit.

Berlinből jelentik: (B. T.) Kairói jelentés szerint Rommel újabb súlyos támadása kibontakozóban van.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Az olasz haditengerészet Olaszország hadbalépése óta május 31-ig a következő veszteségeket szenvedte: meghalt 136 tiszt, 1818 altiszt és tengerész, 494 tiszti és 8256 altiszt és tengerész, megsebesült 244 tiszt és 3532 altiszt, valamint tengerész.

Mindkét részről mintegy 1000—1000 páncélos harckocsi és mintegy 2000—2500 gépesített ágyú vesz részt a küzdelemben.

A harcok nagy mérete a pótlást is rendkívüli feladatok elé állítja. A német és a brit léghaderő állandóan harcban áll. Brit részről már eddig is igen nagyok a veszteségek. Mindenütt látni égő és szétlőtt páncélosokat és gépkocsikat. A segélyosztások munkáját megnehezíti, hogy a sivatagi por miatt ugyszólván csak pár méterre lehet látni.

Japán-amerikai tengeri ütközet folyik a Dutch Harbour magasságában

Berlinből jelentik: (B. T.) Pearl Harbourból jelentik, hogy Dutch Harbour magasságában japán-amerikai tengeri csata folyik.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: A brit hírszolgálat durbanai különjelentése szerint Pietermaritzburg (Natal) városát kedden este váratlanul elsötétítették és a városban megszólaltak a légvédelmi szirénák.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: Angliára a Burmában elvesztett olombánya súlyos csapást jelent, mert ez az akna szolgáltatta Nagybritannia egész gyarmati termelésének egyharmadát — jelentette ki a japán gazdasági miniszterium egyik tisztviselője a szemleut befejezése után. — A szemleut során kiderült, hogy a japán kézbe került bányája, amelyik korábban egy angol vá-

lalat tulajdonában volt, a világ legnagyobb olombányája.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: A tengelyhatal-

mak tengeralattjárói az elmúlt napokban 12 amerikai vagy amerikai szolgálatban álló kereskedelmi hajót elsüllyesztettek el.

Olaszország előnyére változott a tengerészeti helyzet a Földközi-tengeren

Róma. (MTI) A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja: A negyedik olasz tengerészeti nap alkalmat ad arra, hogy hangsúlyozzuk az olasz tengeri erők által az angol hajóhad ellen elért teljesítményeket. Mindehhez hozzá kell számítani Amerika hadbalépése óta az észak-amerikai haddal szemben elért sikereket. A háború két éve után a Földközi-tengeren a tengerészeti helyzet Olaszország előnyére változott meg. Az angol hajóhad miután igen súlyos veszteségeket szenvedett tengeralatt-

járók és repülőgépek nyugtalanító akciójára kellett korlátozni az olasz hajókaravánok elleni tevékenységét. Az olasz haditengerészet a háború kitörésétől május 31-ig a következő veszteséget okozta az ellenséges katonai és kereskedelmi hajóhadnak: A Földközi-tengeren 109 hajó elsüllyedt, 43 megrongálódott, az Atlanti-óceánon 103 hajó elsüllyedt és négy megrongálódott, a Vörös-tengeren 12 hajó elsüllyedt és egy megrongálódott. A felsorolt hajók összes ürtartalma egymillió 191.238 tonna. (MTI.)

Amerika már régóta készül az angol örökség átvételére

A második világháború, a nagy amerikai üzlet

A berlini „Angriff” külpolitikai szerkesztője megdöbbentő idézetek sorozatával próbálja bebizonyítani, hogy Roosevelt és köre nemcsak a háború során kapott étvágyat a megszorult Anglia világhatalmi örökségének átvételére, hanem tervszerű következetességgel készült az angol gazdasági és politikai kisservezésére.

Az amerikai angol támaszpontok uszoraáron való megerősítésével kezdődött az angol külkereskedelmi tervszerű visszazsorításával folytatódott, következt Ausztráliának és Új-Zélandnak az amerikai haderő hatalmi szférájába való beiktatásával, legújabbán pedig arról kapunk hírt, hogy Roosevelt Afrikában is feltűnő katonai és gazdasági tevékenységet fejt ki.

Az angol ellenőrzés alatt álló Belga-Kongóba amerikai katonai küldöttség érkezett. Hogy egy ilyen küldöttség látogatása milyen következményeket von maga után, az amerikai dollár imperializmus történetéből már túlfentül ismeretes. Az Egyesült Államok rendkívüli követi az amerikai önzésére jellemző nyers ösztöniséggel leplezetlen gazdasági és katonai követeléssel szoktak fellépni. Belga-Kongóból érkező hírek szerint a jelen esetben a palmaolaj, kacsuk-, földimogyoró-, mindenekelőtt pedig a cinnkivitel fokozása és természetesen teljes egészében az Egyesült Államokba való irányítása az a követelés, mely az amerikai látogatás célját magyarázza.

Egy másik küldöttség Dél-Afrika felé van útban. Feladata a Délafrikai Unió hadiipari teljesítőképességének megvizsgálása, ezen túlmenően pedig a nyersanyagkivitel fokozásának előkészítése és értékes diplomáciai nyomással támogatott propaganda az Unió katonai áldozatvállalásának emelésére.

Aki csak a napi hírekből szokta figyelemmel kísérni a világpolitika eseményeit, könnyen azt gondolhatja, hogy az Egyesült Államok ezzel a térdhódítással pusztán a véletlen nyújtotta lehetőségeket akarja kiaknázni és valójában csak a háború folyamán kerekedett étvágya a rohamos hanyatlás lejtőjére került angol világhatalom fokozatos felfalására. Akinek azonban alkalma volt az amerikai sajtó és politikai irodalom áttekintésére is, más véleményen van. Amerika már jóval a háború kitörése előtt abban a meggyőződésben élt, hogy a történelmi fejlődés Angliával szemben az ő feltörésének kedvez és erről a folyamatról nemcsak megelégedéssel vett tudomást, hanem a maga részéről is mindent megtett a megelőzésére. De beszéljenek maguk az amerikaiak.

Ludwell Denny 1930-ban „Amerika conquers Britain” (Amerika meghódítja Nagybritanniát) című könyvében (407. oldal) ezeket írja: „Egykor mi voltunk Anglia gyarmata. Nem tart már sokáig és megfordul a helyzet, még pedig nemcsak névleg, hanem a tények valóságában is.

Angliát a gépek segítették világuralomra. Modern gépek fogják Amerikát is a világ- és Nagybritánia urává tenni. Ettől semmi sem tarthat bennünket vissza...”

John Carter 1928-ban megjelent könyvéből („Conquest America's painless imperialism”, 326. oldal) való a követ-

kező idézet: „Nagybritanniával versenyben állunk a tengereken — a kereskedelmi hajózás és a haditengerészet felszerelése tekintetében egyaránt.

Newyork megdöntötte Londonnak mint a világ pénzügyi központjának állását. Külföldi tőkebefektetésekünk Nagybritánia befektetéseinek csúspontját is meghaladják. Kelet-Ázsia Dél-Amerika és a brit dominiumok külkereskedelmében elfoglalt részesedésünk állandóan emelkedik. A szükséges nyersanyagokért az angol érdekeltségekkel az egész világra kiterjedő harcban állunk. Abban, hogy az angol-japán szövetség, mely az ázsiai angol érdekek biztonságának alapja volt, felbomlott, nekünk is részünk van...

A világ minden sarkában és a nemzetközi forgalom minden ágában az angolok tyukszemén taposunk...”

„The Imperial Dollar” című munkájában Hiram Motherwell érdekes áttekintésben ismerteti azokat az amerikai

törekvéseket, melyek Washingtonot illetően Newyorkot akarják a világ központjává tenni és cinikus örömmel állapítja meg, hogy London máris kénytelen volt helyét Newyorknak átengedni.

Világosság dolgában az amerikai sajtó és irodalom, sőt magának Roosevelt közvetlen környezetének legújabb megnyilatkozásai sem hagynak maguk mögött kívánnivalót.

Az ismert amerikai hetilap a „Life” társkiadója, Elliot Janeway, akit a „The President's Men” néven emlegetett csoporthoz szoros szálak fűznek, lapjának 1941 május ötödiki számában „Roosevelt versus Hitler” felirattal írja:

„Csak azért, mert az angolok bátor emberek, a mi nyelvünket beszélik és részvételükre szorulnak, nem akarjuk és nem tudjuk Anglia támogatását tovább folytatni. Tudatában kell lennünk, hogy Nagy-Britannia megszűnik külföldi állam lenni és a mi 49 államunkká lesz,

— mely véletlenül a harcoló fronton terül el.”

Végezetül érdemes a „Fortuna” című amerikai magazin 1941 augusztusi számát is meghallgatni: „A háború erkölcsi és ideológiai, de minden más fázisában is fel kell az Egyesült Államoknak arra készülnie, hogy Nagybritanniától elragadják a vezetést. Ennél a problémánál alig van esiklandósabb kérdés. Melyik legyen az angol-amerikai demokrácia cégében a hangadó fél? A politikai hadvezetés egyik legkézenfekvőbb pontja az angol-amerikai viszony... Mindazonáltal ennek a társasviszonynak feltételeivel kölcsönösen tisztában kell lennünk...”

A sors úgy hozta magával, hogy a cég vezetését az Egyesült Államoknak kell átvennie. Vegyük tudomásul ezt a tényt alázattal — az angolok pedig viseljék el méltósággal...”

Igen, mi mást is tehetne Anglia? Ha Franklin Delano Roosevelt kegyeit továbbra is élvezni akarja és meg akarja tartani barátságát, hallgatagon kell szemlélínie, miképpen igyekszik Amerika a világhatalom felbomlását elcsúsztatni, hogy romjain magát gazdagítsa. Távolekeleti befolyásának elvesztése után az Egyesült Államoknak valóban szüksége is van erre a kárpótlásra.

Dr. Aldag Péter.

Somogyi Imre a népi irodalomról, a néphagyományról és a kertgazdaságról

Nagyvárad. Saját tud. A hétfőn este lepergett Népi irodalmi est függvényében, kedden délután Somogyi Imre előadást tartott a Kereskedelmi iskola Hitler-utcai épületében. A nagy érdeklődésre számotartó előadásra, azoknak, akik erről tudtak, alig néhány óra alatt sikerült egy kis csoportot összehozni a iskola II. osztályának tanterme délután 5 órára — mikorra az előadást kiúzták — csaknem teljesen megtelt.

Az iskola padjaiban diákok és tanárok egymás mellett ültek ezuttal, hogy közös tanítványként hallgassák meg az előadót s közöttük néhány fiatal orvos s más intellektuel is helyet foglalt, hogy tanuja lehessen Somogyi Imre előadásának. A szereplő író néhány közvetlen szóval Tóth József tanár mutatta be a hallgatóságnak, majd átadta a szót a „Kertmagyarország felé” ma már országiszerte ismert szerzőjének.

— Mi is az a népi irodalom s mi lehet ennek az irodalomnak a célja vetette fel — bevezetőül a kérdést.

A népi irodalom lényege — felelt meg önmagának, elsősorban az, hogy művelői ismerjék a népet. En ismerem. Paraszt vagyok. Huszonnégy éves koromig kubikos voltam. Az utcáiban öt évben foglalkozom csak komolyabban a népi irodalom-kérdésével s azóta rádöbbenem arra, hogy célja elsősorban nemzetmegegyezés erejében rejlik. A népi irodalom művelője, mint már mondtam, nem lehet más, mint a nép fia. Általában mindenki mindenkivel megköveteli, hogy érten ahhoz, amivel foglalkozik. Joggal megkövetelhető hát ez a szellem munkásától, az írótól is, de a falu vezetőitől is, hogy munkájához s miután a néppel foglalkozik, a nép lelkéhez érten.

A népet meg kell érteni és meg kell becsülni értékét. Szokásainak megvétele és kigúnyolása helyett, fontos lenne kikutatni egy-egy cselekvéseinek in-

ditó okait s így közel férve hozzá segíteni és támogatni, amennyire lehet. Még a sokszor csufolt, sőt megvetett népbabona is bír néha alappal. Így például szokás volt, hogy a bojtár, ha a gondjaira bizott jó felpuffadt, hétézer léptezte át a legközelebbi temető egyik sírján. A modern élettan bebizonyította, hogy ez a nevetéses, sőt üldözött népszokás, nem éppen megvetendő, mert a felpuffadt jó, ha hosszú lép, igen könnyen meggyógyulhat.

Becsüljük meg nyelvünket és dalainkat s a nép hagyományait is s igyekezzünk oda tenni, hogy a paraszt öntudatra, sőt közösségi tudatra ébredjen.

Az irodalmi kérdések boncolgatása után Somogyi Imre gazdasági kérdésekre tért át s a még általánosabb érdeklődésre számotartó kérdés fejtegetéséi közben a következőket mondotta:

A gazdasági háború, talán még a fegyverek háborujánál is iszonyatosabb. S a népek az egymás közötti gazdasági háborúban, talán még a fegyverek háborujánál is kevésbé ismernek kíméletet. Hogy ebben a háborúban el ne bukjunk, fel kell készülnünk a kegyetlen küzdelemre. Van buzánk és egek terményünk, de mindennél fontosabb és több reménnyel kecséget a kertgazdaság. A Kárpátok medencéjét érő napfény nagy lehetőségeket kínál. A termelők réme csak a késői és korai fagy. A késő tavaszi és a kora őszi fagyok ellen véd azonban a „hasura” — nem kell kérem mosolyogni! — ez a védő háncs a termelőknek valóságos áldást jelent.

A magyar kertgazdaság Szentgyörgyi professzor nagyjelentőségű vitamin elmélete: óta világszerte nagy megbecsülésnek örvend és a környező államok egyre nagyobb figyelemmel fordulnak új munkánk felé. Rajtunk múlik, hogy a termelést biztosítsuk s fokozottan kiterjesszük s meg is védjük

értékeit s ritkaságnak tekinthető terményeinket. A kertvédő takarókat már különben sok helyen készítik és remélhető, hogy e munka mind több és több pártfogóra és művelőre talál.

Szilágyi Imre sokoldalú s eredeti előadását a kis terem hallgatósága lelkes tapsal köszönte meg. Kívánatos lenne, hogy ismertetését, főként a kertgazdaság kérdésében — nagyobb számú hallgatóság előtt s részletesebb előadás, esetleg előadásorozat keretében is megismételje. Erre egyébként, mint közölte, remény van s valószínű, hogy az ország számos helyén tartott ismeretelő előadásai után Nagyváradra is mielőbb ellátogat s több felvilágosítást is nyújt majd ebben a kérdésben, melyet először ez egyik legfőbb érdeme épp a népi irodalomhozott közel a nép és a kistermelők lelkéhez.

HORVATH IMRE

Bérleti felhívás

Nagyvárad thj. város bérbeadja a tulajdonát képező, a Mussolini-téren az áruuraktár mögött fekvő és legutóbb a Kissebesi Gőzfűrés R. T. által bérlet f. évi július hó 1-től három évi időtartamra. A bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztálynál megtekinthetők. A bérleti ajánlatok irásban, zárt, lepecsételt borítékban „Ajánlat a Mussolini-téri faterlep bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál (I. em. 24. sz.) f. évi június hó 18. napjának délelőtti 10 órájáig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A beérkezett ajánlatok ugyanezen a napon délelőtti 11 órákor lesznek felbontva. Bérbeadó város fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre tekintet nélkül, szabadon választhat.

Nagyvárad, 1942. június 10. Dr. Soós István polgármester.

Azzal áll vagy bukik a nemzet, hogy belső rendjét megőrzi-e, vagy sem

Kállay miniszterelnök nyilatkozata a sajtó képviselői előtt

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök a képviselőházban fogadta a sajtó képviselőit és előttük a következő nyilatkozatot tette:

— Külföldi utamról most nem kívánok nyilatkozni, mert csütörtökön beszámolok róla a parlament két házában a külügyi bizottságban és a pártban. Addig más nyilatkozatot erről nem teszek. Ami a más kérdéseket illeti, azt hiszem ennek a nyárnak a munka jegyében kell az egész országban lefolyni és így a parlamentnek is az elkerülhetetlen szünetektől eltekintve, fokozottan készen kell állni, hogy a még készülő törvényekkel foglalkozzon. Ezek a javaslatok mind olyan természetűek,

hogy a mai nehéz időkben a kormányzat munkáját, a termelés rendjét és az alkotmányos élet funkcióit biztosítják. A földmivélsügyi miniszter úr mai beszéde mindenkit tájékoztat arról, hogy milyen jelentősége van a zsidó birtokjavaslatnak, amelyet most tárgyal a képviselőház. Remélem, hogy az országgyűlés mindkét háza rövid időn belül a végrehajtás útjára hocsátja a javaslatot. A vita menete kielégítő, mert azok is felismerték és tudják ennek a javaslatnak jelentőségét, akik kifogásokat emeltek ellene. Természetesen jobban szerettem volna, ha egységes hangulat nyilvánul meg a törvényjavaslat elfogadásánál. — A nemzeti közvélemény kialakulása szempontjából ugyanis nem helyes, ha ilyen nagy jelentőségű uttörő természetű javaslatot így kritizálnak és a bizalmatlanság légkörét akarják megteremteni, mert ezt csak azok szokták kihasználni, akiknek érdekeit ez a javaslat érinti. Mivel a bizalmatlanság nem szolgálja azt az ügyet, amelyet hiszem, legalább is remélem, hogy velem együtt azok is szolgálni kívánnak, akik a javaslat ellenzői közt voltak. A nemzeti munkát nem a bizalmatlanság légkörének megteremtésével lehet elvégezni, mert a bizalmatlanság a legnagyobb romboló tényező. Azok a nagy európai nemzetek, amelyeknek oldalán küzdünk, nagyságukat, hatalmukat és erejüket annak köszönhetik, hogy nem engedték meg a gáncoskodást a nemzet és a nép érdekében folyó munka fennakasztására. Ennek nagyszerűségét ép most láttam németországi utamon és beszélgetéseim alatt.

Az ott látottak és tapasztaltak erősen hozzájárulnak ahhoz az elhatározáshoz, hogy minden erőnket a mai ismert feladatainkra kell összpontosítani. Megtorpanást engedni nem szabad. A második világháborúban való részvételt és az erre vonatkozó

megállapodásokat, amelyeket még elődeim kötöttek százszázalékig betartjuk, de ugyanilyen köteletségünk legyen a termelés maximumra való fokozása is. Ebben lehetetlen hátré fennakadás, mert a nemzet azzal áll

vagy bukik, hogy belső rendje fennmarad-e. Nekem és kormányomnak köteletségünk szem előtt tartani ezeket a szempontokat és felelősek vagyunk azért is, hogy ezeket mindenki szem előtt tartsa.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden délután minisztertanácsot tartottak. Kállay Miklós miniszterelnök részletes tájékoztatást adott a vezéri főhadiszálláson tett látogatásáról. — Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a

tízéves erdélyi beruházási programra vonatkozó elgondolásait, valamint a jövőévi állami költségvetés első tervét ismertette. A minisztertanács a továbbiakban során folyó ügyeket tárgyalta. A minisztertanács este tíz órakor ért véget.

Kisegítő szolgálatot fognak teljesíteni a zsidók a katonai szolgálat helyett

MOT jelenti: Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter a MÉP keddi esti értekezletén ismertette a képviselőházban legközelebb benyújtandó ügynevezett tűzharcos törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló javaslatot. A javaslat szerint zsidók a rendes katonai szolgálat helyett ügynevezett kisegítő szolgálatot teljesítenek. A levontekötetes zsidókat kisegítő szolgálat előképzésre kötelezik. A javaslat ezzel a rendelkezéssel biztosítja az egyöntetűséget. A javaslat a házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról, valamint a fajvédelmi rendeletről szóló 1941. évi 15. tc. alapjára helyezkedik. A legalább 50 százalékos hadirokkant tekintetében a javaslat kivételezéseket tartalmaz. További kivételezést nyújt a javaslat a világháborúban, továbbá a forradalom idején, végül az idegen megszállás alatt tanúsított nemzeti szempontból kimagaslóan

érdemes magatartásért. A javaslat a műegyetemi tanulmányokat folytató hadikötelezettek részére tartalékos mérnöktiszti kiképzést teremt meg. Több rendelkezést hoz a javaslat a katonai szolgálatot, különösen háborus szolgálatot teljesítő közalkalmazottak érdekében. A Kormányzó úr által alapított karos és kosorus kereszttel kitüntettek ugyanazokat a jogokat kapják, mint amelyek a világháborús tűzharcosokat megilletik. A tűzkeresztre jogosult hős halott hozzátartozói is megkapják mindazokat a jogokat és kedvezményeket, amelyek a tűzkereszteseket megilletik. Az újabb vitézségi éremmel kiüntetettek részére biztosítja a javaslat a vitézi érmék eddigi kedvezményeit. A javaslat végül a hadipótlék részbeni felemeléséről, részbeni kiterjesztéséről és hadi műszaki tanács felállítására vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket.

SPORT

A NAC már a Gamma elleni mérkőzésre készülődik

(Nagyvárad.) Kedden délután nagy erőnléti edzést tartottak a zöldfehérek a csendőriskola pályáján. A válogatottakon kívül csupán Szöllösi hiányzott az edzésről, aki vasárnap egészen komoly sérülést szenvedett s így pihenésre van szüksége. Szó van

arról, hogy a csapat csütörtökön kétkapus edzést tart a Törekvéssel az Erzsébet-ligeti pályán. Vasárnap teljes pihenőt tart a NAC s ezt arra használja fel, hogy kirándulást vezessen a közeli Félix-fürdőbe. A jelek szerint a Gamma elleni mérkőzés előtt a csapat már csütörtökön Budapestre utazik a Hűvös-völgy egyik nyaralójába.

A MAGYAR-HORVÁT LABDARUGÓ MÉRKÖZÉST

a német Multér vezet, akinek Vass Antal és Köhalmi Ferenc segít.

Ökölvívóink Zágrábban

A magyar válogatott ökölvívócsapat hétfőn este elutazott Rómából, mert szerdán este mérkőzése van Zágrábban, ahol Horvátország válogatottainak ellenünk való viszonzó mérkőzését bonyolítják le. A csapat változatlan összeállításban áll fel a horvátok ellen is.

VÁLOGATOTT VIVÓINK

ma utaztak Cremonába, ahol Hát-szeghy, Kovács, Rajcsányi és Dunay indul.

Általánosságban és részleteiben elfogadta a felsőház a hadikölcsönök átértékeléséről szóló törvényjavaslatot

Budapestről jelentik (MTI.): A felsőház keddi ülésén, a napirendre áttérve, vita nélkül elfogadták a napirend több pontját, majd a világháborús hadikölcsönök valorizációjáról szóló javaslat következett. Szilágyi Lajos elfogadta a javaslatot, bár a valorizáció mértékét szerénynek tartja. A pénzügyminiszter válaszában hangoztatta, hogy a valorizációt eddig azért nem lehetett megvalósítani, mert a trianoni békeszerződés igen nagy terheket rótt ránk. A valorizáció a legmagasabb, ha a többi országok átértékelését tekintjük. A javaslatot a felsőház általánosságban és részleteiben is elfogadta. Az egyes közéleti visszaéléseket büntető rendelkezésekről szóló javaslathoz először Kolozsváry Mihály szövelt hozzá. Szilágyi Lajos kérte a kormányt, hogy ne álljon meg ennél a rendelkezésnél. Az igazságügyminisztert arra kérte, hogy az alsóbb kategóriájú közhivatalnokok anyagi helyzetét javítsák meg. Az igazságügyminiszter válaszolt a felezőlásokra. Ezzel az ülés véget ért.

Régi arany és ezüst pénzeket foglalt le a rendőrség Vaiszlovich Emilnél

Nagyvárad. Saját tud. A valuta-rendőrséghez feljelentés érkezett, mely arról adott számot, hogy Vaiszlovich Emil, a nagyvárad Park szálló tulajdonosa lakásán nagyjértékű arany és ezüst érméket tart, melyeket elmulasztott bejelenteni.

Kedden délnben a budapesti rendőrség egyik kiküldött tisztviselője számos detektív kíséretében házkutatást tartott Vaiszlovich lakásán s ennek során igen nagy értéket képviselő régi arany és ezüst érméket, valamint ékköveket foglaltak le, amelyeket Vaiszlovich részint a valutatörvény alapján, részint a vagyonadó vallo-

más során be kellett volna, hogy jeleltsen. Az ügyben a vizsgálatot tovább folytatják és megindítják a törvényes eljárást.

Bel- és külföldi kerekpárok elsősorban részletre is minőségben
Pálffy Jenő
 Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24.
 Allandó alkalmi raktár. Szaksteru iavítások

„KUHNE“ LERAKAT

Rendőrhatósági rendelet a szabad és a strandfi rdőzésről

A nagyvárad rendőrkapitányság vezetője dr. Horváth György rendőrfőtanácsos a Nagyvárad város területén lévő szabadfürdők, uszodákra, strandfürdőkre vonatkozóan a testi épség, közegészség és közérkölciség védelmében a következőket rendeli el:

Undort keltő vagy ragályos betegségben szenvedők a közös fürdőket nem használhatják.

Vetközni és öltözni csak a zárt öltözőkben (kabinokban, közös öltözőkben) szabad, de csakis akként, hogy a nők részére kijelölt öltözőket kizárólag csak a nők, a férfiak részére kijelölt öltözőket csak férfiak vehetik igénybe és azokba a másik nemhez tartozóknak bemenni nem szabad. 10 éven aluli fiugyermekek női hozzátartozóikkal nők részére fenntartott öltözőket is igénybe vehetnek.

Ugy a férfiak, mint a nők, a közérkölciséget és a józólést nem sértő, fürdőruhát kötelesek használni. A felső testet nem takaró fürdőruhában (uszónadrágban) csak 12 éven aluli fiugyermekek fürdhetnek. A fürdő területét fürdőruhában elhagyni tilos.

A mélyvíz, amelyben csak uszni tudók fürdhetnek, szembeálló feliratokkal megjelölendők. Az uszni nem tudók számára fenntartott rész megfelelő módon körülhatárolandó és ez utóbbiak csak ezen a helyen fürdhetnek. 12 éven aluli gyermekek itt és általában a fürdő területén csak felügyelet mellett jelenhetnek meg.

Egymásnak vízelökése, vizalábuktatása, kergetőzés és általában olyan játékok, vagy viselkedés, amely a fürdőközöniséget zavarja, vagy sérti, tilos. A vízbe ugrálni csak a mélyvízi deszkáról (trambulínokról) és a medence ezen deszka felőli oldaláról szabad.

Uszo- és vízpoló tanítás és előkészítő gyakorlatozást (edzést) folytatni csak

fürdőzőközöniség háborítása nélkül fürdő vezetősége által megjelölt időben és helyen szabad.

Tilos a fürdő területén fürdőruhában táncolni, a medencében és a faból készült öltöző helyiségben dohányozni, bárkit beleegyezés nélkül lefényképezni, kutyát, macskát és más állatot a fürdő területére bevinni vagy ott tartani. Ezt a tilalmat feltűnő helyen jelezni kell.

A fürdő területén étpapír, szivar, cigareta, vagy egyéb maradékot eldobálni tilos. Ezek gyűjtésére a fürdő területén szemetes ládákat kell elhelyezni. Köpködni csak az e célra kijelölt edényekbe szabad. Az öltözőket bemocsolni, azok falaira írni, a fürdőmedence vizét szándékosan bepiszkítani s a fürdőruhát a fürdő medencében kimosni tilos. A medencébe való lépés előtt a zuhanyozás (tusolás) kötelező. A szappanos vagy homokos testtel a medence vizébe lépni tilos.

Minden szabadfürdő és strandfürdő tulajdonosa köteles a mentőszerek kezeléséhez értő, a mentésben és elsősegélynyújtásban jártas hatósági vizsgát tett uszómestert alkalmazni, aki a fürdőzés ideje alatt a fürdőzők életbiztonságára és testiépségére állandóan felügyelni tartozik. Mentő eszközöket hiánytalanul és kifogástalan állapotban állandóan készenlétben és könnyen hozzáférhető helyen kell tartani. A fürdő használati és egyéb díjait tartalmazó jegyzéket a fürdő tulajdonosa aláírásával ellátott lapon, feltűnő helyen közzemlére tenni köteles.

Minden vízi balesetet a legközelebbi közbiztonsági szervekkel haladéknélkül közölni kell és a fürdő alkalmazottainak a mentésnél és elsősegélynyújtásnál késedelem nélkül közreműködniök kell.

Jelen rendeletemet, valamint a fürdő

vezetősége által esetleg előírt és hatóságom által láttaozott rendszabályokat a fürdő vezetősége köteles alkalmazkodás végett a fürdő területén feltűnő és több helyen közzemlére tenni.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s a rendelet alapján 100 (Egyszáz) pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntethető az, aki e rendelet

1-11. paragrafusaiiban foglalt rendelkezéseket be nem tartja, vagy megszegi.

E rendeletbe ütköző kihágások felett elsőfokon a m. kir. rendőrség nagyvárad kapitányságának vezetője vagy helyettese a belügyminiszter ur által rendőri büntetőbíráskodással megbízott tisztvieleő, másodfokon a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánysága, harmadfokon pedig a belügyminiszter bíráskodik.

Ezen rendelet a kihirdetését követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1942. december hó 31-ig érvényes.

Nagyvárad ruházati iparosok kötelezően akarják támogatni a hadbavonultak hozzátartozóit

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosoknak Szakcsoportja, melyben 20 szakma 550 taggal tartozik, 1942. június 7-én d. e. 10. órakor tartotta a Székház nagytermében évi rendes közgyűlését.

Közel 300. tag jelenlétében a magyar Hiszekegy elmondása után Fenesy László, az Ipartestület nevében felkérte Kovács Antal szakcsop. ügyvezető elnököt a közgyűlés levezetésére.

Kovács Antal ügyvezető elnök megnyitójában ismertette, hogy az iparosság érdekképviseletének szakcsoportja milyen sok feladatokat oldott meg s mindent elkövet, hogy úgy a tagok, mint a haza érdekében, eredményes munkásságot fejtsen ki. Megemlékezett az új tagsági könyvek érdekében folytatott tagok felülvizsgálásáról. A cerna ellátásról, amit másfél év óta legnagyobb körültekintéssel megelégedésre intéznek, szaktanfolyamok sikereiről, mely keretében 70. férfiszabó, 54 nőiszabó

24. szücsiparos vett részt. Majd a szakcsoport különböző áldozatkésztségét méltatja, minek özőnéből az árvizkárosultakat, Vörös Kereszt és a honvédség füsttelen-nap adakozásai emelkednek ki. Örvedetesen állapítja meg az iparos sajtó javulását úgy a „Kereskedelem és Ipar“, mint az „Iparos Hírlap“ támogatására és annak előfizetésére hívja fel a tagok figyelmét, hogy méltó hangadói lehessenek a fenti lapoknak. Az üzem és a haszonkulcs, a kontárkérdéssel foglalkozott, míg az anyagbeszerzés és áruelosztással kapcsolatban az állam és a hadsereg érdekeit kell figyelembe venni, éppen ezért türelemre kéri a tagokat.

A közgyűlés egyik értékes határozata, a hadbavonultak kötelező támogatása. amit a közgyűlés magáranéző kötelezően elismer. Az itthonmaradt iparos köteles a szakcsoport rendelkezése értelmében hadbavonult üzemében segélykezet nyújtani. Ez a kötelezőesség lerováása nem csak hadbavonult személyében, de társadalmunkban is jó hatást fog kelteni. Majd köszönettel emlékezik meg fellettes hatóságainak jóindulatáról, kéri a gyűlés minden tagját, győzelmes béke érdekében mindent kövessenek el.

Ezután Gaál Joáchim, a szakcsoport jegyzője tartotta meg titkári jelentését, ami egy egész statisztika tázháza volt. Ugy az elnöki, mint a titkári jelentést a közgyűlés egyhangulag vette tudomásul.

Pénztári jelentés során kitűnik a szakcsoport évi 7.600 pengős kerete, amit az ellenőri jelentés rendben talált és így a pénztári felmentvényt a közgyűlés megadta. 1942-43 évi költségvetés megszavazása után emelkedett szólasra dr. Olasz Vilmos nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, aki gyönyörű beszédben méltatta a szakcsoport tevékenységét, a tagok fegyelmzett viselkedését s kéri, hogy a jövőben is tartsanak össze, mert csak ott lehet győzelem, ahol hadsereg is van.

Árak, haszon- és üzemkulcs lehetőségének és ellenőrzésének ismertetése után hosszantartó tetszésnyilvánítás között fejezte be előadását.

Miután az ügyvezető elnök a gyűlést berekesztette.

Nagyvárad, 1942. június 7.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Julius 1-re napolta el a bíróság a Roxin per tárgyalását

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délelőtt volt a nagyvárad törvényszék sajtóbírósága előtt a folytatatólagos tárgyalás a sajtóperben, amelyet Roxin Ferenc volt kocsmáros indított Jávör Béla hírlapíró, a Magyar Lapok munkatársa ellen. Mint ismeretes, Jávör Béla kifogásolta a Magyar Lapok hasábjain megjelent cikkeiben, hogy Roxin Ferenc nemzethüségü bizonyítványt kaphatott, holott a román uralom idejében magyar embereket zaklatott és hurcoltatott meg és jóhangzásu nevének s az antirevizionista mozgalmában nagy szerepet játszott rokonsága összeköttetéseinek felhasználásával vagyona tett ezért.

A bíróság a szerdai tárgyaláson három tanut hallgatott ki. Schrepler Orbán Rákóczi-uti bodegatulajdonos a bíróság és dr. Patkó Elemér védő kérdéseire eskü alatt a következőket vallotta:

— Tudom, hogy Roxin Ferenc igyekezett magyar embereket létalapjukban megtámadni. Ellenem is feljelentést tett a rendőrségen. Öt liter bor fizetésével felbízottatott ugyanis egy kórházi szolgát, hogy hústalan napon vásároljon nálam tíz deka szalonját. S mikor a feleségem ki- szolgáltta ezt az embert, aki aztán vitte a szalonját Roxinhoz az én

kis bodegámmal szemben levő kocsmájába. Roxin rendőrt hívott és felvitte a feleségemet a rendőrségre. Hogy aztán miként intéződött el ez az ügy, nem tudhatom, mert a feleségem titkolta előttem a dolgot. A feljelentés tényét is mástól hallottam meg előzőr, de aztán a feleségem bevallotta nekem, hogy járt Roxinnal.

— Azt is tudom, — folytatta vallomását a tanu, — hogy Roxin magyarellenes, nagy román volt. Kocsmájában nem tűrte a magyar nótázást s ha valaki mégis megkísérelte, hogy magyarul énekeljen nála, azt kidobta. Ilyen eseteknek gyakran voltam szemtanuja.

A másik tanu, Galló Kálmán, aki Roxin Ferenc egy másik kocsmájában percentre dolgozó üzletvezető volt, szintén eskü alatt vallotta, hogy Roxin Ferenc magyarellenes magatartást tanusított a román megszállás idejében. nagy román volt, román nemzeti ünnepeken résztvett és igyekezett a hatóságok igénybevitelével tönkretenni az ő kocsmája környékén levő üzleteket.

— Mikor, — mondotta többek között a tanu, — aggodalmamat fejeztem ki, hogy nem fog jól menni az üzlet, amelynek vezetését vállaltam, mert a

közben van Kerékgyártó Lajosnak is a kocsmája. Roxin így felelt: „Azt csak bízza rám, én azt elintézem.“ Meggyőződésem szerint Roxin Ferenc úgy képzelte ezt, hogy román összeköttetéseinek felhasználásával teszi tönkre a konkurenciát.

Sánta István tanu azt vallotta, kihallgatása során, hogy Roxin Ferenc a Magyar Párttól nyert nemzethüségü bizonyítvánnyal a kezében így nyilatkozott előtte: „Most már meg fogom mutatni, hogy likörgyáros leszek, pedig nagy román voltam.“

Kihallgatták Roxin Ferencet is, aki azt állította, hogy azért nem kapta vissza jogosítványait, mert a vád tárgyát képező cikkek megjelentek róla.

Patkó Elemér védő erre a bizonyítás kiegészítésére tett indítványt. Kérte Schrepler Orbánné kihallgatását a feljelentés körülményeire vonatkozólag, valamint Dravetzky István pénzügyi titkár kihallgatását arról, hogy Roxin Ferenc valójában miért nem kapta vissza jogosítványait.

A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését, de elutasította a pénzügyi titkár kihallgatására vonatkozó indítványt s a tárgyalást július elejére elnapolta.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Címzettnek nem adunk vissza.

Ullein-Reviczky Antal fogadtatása Milánóban. Milánóból jelentik (MTI) Ullein-Reviczky Antal sajtófőnök kedden este Milánóba érkezett, ahol a magyar kormány képviselőjeként részt vesz a Magyar Hét ünnepségein. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A pályaudvar előtt összegyűlt nagyszámú közönség lelkesen éljenezte. Este a főpolgármester adott estebédet a magyar vendég tisztelőire.

EDELÉNY KÖZSÉG KISGAZDÁI-NAK PÉLDAMUTATÁSA. Miskolcraól jelentik (MTI) Borsod vármegye kisgyűlésén bejelentették Edelény község gazdáinak elhatározását, hogy önként felajánlják felesleges szarvasmarháikat a közellátás céljaira.

A HADIÁRVÁK javára rendezett Monika sorsjegy húzása vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi Csarnokban. Sorsjegyek szombat estig kaphatók.

NÉMET-FINN GAZDASÁGI MEGÁLLAPÍTÁS. Berlinből jelentik (MTI): A NTL. jelenti: Hivatalosan közlik, hogy május 29 és június 9 között német-finn gazdasági tárgyalások folytak Berlinben. A tárgyalások, amelyek a januárban Helsinkiben létrejött meggyezések kiegészítését szolgálták, alkalmas nyújtottak a német-finn gazdasági kérdéseknek a fegyverbarátság és a közös harc szellemében való megtárgyalására. A tárgyalások során létrejött meggyezések alkalmas adtak arra, hogy a finn hadigazdálkodás teljesítőképességét tovább neveljék és az áruforgalmat pedig fejlessék.

Befejeződött a német akadémia által rendezett nyelvtanfolyam. Nagyvárad. Saját tud. A német akadémia által, Kindler tanár vezetésével rendezett német nyelvtanfolyam sikeresen befejeződött. A tanfolyam egyik legszorgalmasabb hallgatóját, Kellner Atyát, a közkedvelt fiatal tornatanárnőt, a német akadémia ösztöndíjjal négyhetes tanfolyamra küldi ki Münchenbe. Az indulás július 20-ikán lesz Budapestre.

SZOMBATHELYEN A ZSIDÓK NEM JÁRHATNAK A STRANDRA. Szombathelyről jelentik (MTI) A város polgármestere rendelkezést adott ki, amelyvel a zsidókat eltiltja a strand látogatásától.

Ünnepélyes gyászszertartás a kancellári palotában. Berlinből jelentik: MTI A Német Távirati Iroda jelenti: A birodalmi kancellári palota mozaiktermében a Führer jelenlétében folyt le Heydrich főcsoportvezető ünnepélyes gyászszertartása, amelyen Hacha államelnök is jelen volt.

KÉT ÚJ KÖZÖS HIVATALT ÁLLÍTOTT FEL LONDON ÉS WASHINGTON. Amsterdamból jelentik (MTI): A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill kedden este közölte, hogy az Egyesült Államok és Nagy-Britannia közös erőforrásainak a háború továbbfolytatásához szükséges hatékonyabb felhasználásának megszervezése során, két új közös hivatalt állítottak fel. Az egyik a termelés és erőforrások, a másik pedig az életvezetés kérdéseivel foglalkozik.

Ipartestületi hírek. Értesítjük azonnali tagjainkat, akik a könyvviteli továbbképző tanfolyam első (vegyes) csoportjába jelentkeztek, hogy a tanfolyam folyó hó 15-én kezdődik. A tanítási időpont egyöntetű megállapítása végett felkéretnek az érdekeltek, hogy június hó 12-én pénteken este 8 órakor az ipartestület nagytermében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Az Ipartestület elnöksége.

Új kerékpárok JAKAB műszerésznél részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

ZSIDÓK NEM LEHETNEK HÁZFELÜGYELŐK. A MTL. jelenti: A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a miniszterelnök rendeletét, amely szerint zsidók sem házfelügyelői, sem házgonnoki állást nem vállalhatnak és ilyen minőségben zsidót nem lehet alkalmazni. A mostani megbízottak jogviszonya 1943 július 31-én megszűnik.

Újabb halálos ítéletek a cseh-morva protektorátusban. A prágai rögtönítélő bíróság kedden 24 személyt, a brünni hétfőn 8, kedden 9 embert ítélte golyó általi halálra. Az elítéltek között volt néhány ejtőernyős ellenséges ügynök is. A halálos ítéleteket végrehajtották.

GYILKOSSÁGGAL VÉGZŐDÖTT A LAKODALMAS MULATSÁG. Medve Mária és Mihók István felsőségi fiatalok tartották esküvőjüket. A lakodalomba hivatalos volt Halász András községi gazda is, aki feleségével és fiával, Halász Istvánnal jelent meg a lakodalmi háznál. Halász András hamarosan berugott a házba, hogy ne zavarja a mulatságot. Pócs András gazda vállalkozott a gazdát lakására kísérni. Mikor azonban a házba értek, a részeg gazda dühösködni kezdett. Lekapta felül függő fazekat és Pócs fejéhez vágta. Vérésűrését lemosva visszament a lakodalmi házhoz, ahol azonban figyelmeztették, hogy inge véres lett, mire elindult lakására, hogy ruhát cseréljen. Utközben ismét találkozott a részeggel, aki egy vasvillával támadt rá. Dulakodni kezdtek, amire Laczkó János is beavatkozott. A verekedés híre hamarosan eljutott a lakodalmi házba is, az a hír kezdett terjedni, hogy az öreg Halászt meg akarják ölni. A hírre Halász István felkerekedett apja mentésére s a verekedés színhelyére érve 21 centis vadászkését Pócsba szurta. A szurás halálos volt. A fiatal legény gyilkossági ügyét most tárgyalják és szándékos emberölés miatt 7 évi fegyházra ítélte a törvényszék.

Korona Filmszínházban Babay legszebb regényének filmváltozata
Rózsafabot **SZELECZKY ZITA** ragyogó alakítása
 Timár József, Rózsahegyi K., Berky, Juhász, Gózon Gy.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **Mezeinél**
 Szabadság-utca 12. sz. Hálók, kombináltszobák, előszobák, konyhák.

BORZALMAS SZERENCSETELENSÉG A KÖZELI PAPTAMÁSIBAN. Nagyvárad. Saját tud. Borzalmas szerencsetelenség történt tegnap este a közeli Paptamásiban. Nagy István kubikus a románok által visszahagyott kábelek kiadásán dolgozott, amikor hirtelen ráomlott a föld. Súlyos sérüléssel szállították a váradi kórházba. Állapota életveszélyes.

Szolgáltatós gyógyszertárak:
 Június 6-tól 13-ig a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:
 Irgalmasrend „Gránátalma” gyógyszerháza, Rákóczi-út 27.
 Szabó Aczél I. „Hungária” gyógyszerháza, Mussolini-tér 8., telefon: 15-28.
 Gálosi Ferenc „Minerva” gyógyszerháza, Pável-utca 2.
 Révész János „Órangyal” gyógyszerháza, Teleki-utca 42.
 A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombatot reggelig tart.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

Kávés, tea- és kakaóadagolás Amerikában. Genfből jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hírekeztetett jelentések szerint az Egyesült Államok haditermelési hivatala bejelentette a kávé, tea és kakaó adagolását.

KÖZELLÁTÁSI IGAZOLVÁNYT VI-GYENEK MAGUKKAL A NYARALÓK. A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy a gyógyulást kereső üdülő és nyaraló közönség, amennyiben állandó lakhelyét három napot meghaladó időre elhagyja, az üdülőhelyen a jegy ellenében kiszolgáltatandó ételmezt csak közellátási igazolvánnyal szerezhethi be.

Felhívás A nagyváradai vendéglátó iparosok látva és hallva az országszerető naponta megismétlődő és messze idegenben küzdő honvédtestvéreink javára rendezendő gyűjtésünket, a legmélyebb hazafias érzéstől áthatva, elhatározták, hogy folyó hó 13-án füsttelennel rendez. Felhívja az elnökség az összes vendéglátó iparosokat, hogy a fentjelzett napon honvédeink részére, úgy saját maguk, valamint vendégeik bármilyen dohány arut ajánljának fel e nemes célra és gyűjtsék össze, minél nagyobb számban. A gyűjtés eredménye június 15-én beozolgáltatandó elismervény ellenében a titkári hivatalhoz. Jónász Lajos elnök. Dr. Kalas László titkár.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

ÖNGYILKOS LETT EGY ÖREG NYUGDÍJAS. Nagyvárad. Saját tud. Idősebb Tarján Ferenc 86 éves nyugalmazott MÁV. segédtiszt kedden délután a Kálvária-utca 26. számú lakásáról elünt. Szerdán reggel jelentették a rendőrségnek, hogy a Körös egy ismeretlen öregember hulláját vetette partra. A rendőrség megállapította, hogy a vízbe fullt ember öngyilkossági szándékkal ugrott a vízbe és azonos id. Tarján Ferenc nyugdíjossal. Az életunt öregembert évekkal ezelőtt agyvérzés érte s végzetes tettét gyógyíthatatlan beteg ége miatti elkeseredésében követte el.

Tudja-e Ön...

... hogy a zene az ókorban elsősorban gyógyítóeszköz hírében állott? Teophrastos, a nagy görög filozófus és életművész, aki maga is 102 évet élt meg, ismét ellen a fuvolat ajánlotta fríg hangnemből. Caelius Aurelianus arról tudósít, hogy a korabeli orvosok az elmebetegkeg kezelésében nagy előszeretettel alkalmazták a dór és fríg hangnemből írt zenét és hozzátette, hogy a vérhajosok gyógyítására legtöbbször már négy hang megfújása is elegendőnek bizonyult.

... hogy hosszú évezredekben át nem e kártya, hanem a kockajáték volt a legkedveltebb szórakoztatás? A kockajáték már a legrégebbi romvárosok omladéka között is ott található. Németségben a középkorban külön iparág volt a kockagyártás.

... hogy már a régi egyiptomiak is ismerték a keltetőgépeket?

... hogy a rajzszög körülbelül száz évet tünt fel? Feltalálója és megjelenésének pontos időpontja már feledésbe merült.

... hogy Indiában az asszonyok csak az esküvés szertartások alkalmával hordanak jeggyűrűt? Az esküvő után jeggyűrűjüket ékszerre dolgoztatják fel és ilyen alakban viselik.

... hogy az ókorban az előkelő egyiptomiak olyan magas ágyakat használtak, hogy csak lépcsőkön tudtak feljutni rájuk? A műremeknek tekintett fejdíszek kiemelésére az ágyakat olyan fajta fej-támaszokkal szerelték fel, amelynek például Japánban még ma is divatban vannak.

... hogy Amerika felfedezése egy holland történész kutatásai szerint összesen 8000 holland forintba, azaz körülbelül 11.000 pengőbe került? Kolumbusz maga 768 forint értékű évi fizetést huzzott, egy kapitány jövedelme 490, egy matrózé 70 forint volt.

... hogy a „Popular Science Monthly” című amerikai folyóirat megállapítása szerint az Egyesült Államok hiszékeny népe egy év alatt több mint 125 millió dollárt költ jósok és kártyavetők honorálására? Ebből Csikágóra egymagában is 12, sőt Newyorkra 25 millió dollár esik. A jól jövedelmező iparágak körülbelül 100.000 művelője van. Egy newyorki csillagjegy egy-egy horoszkópért 25-100 dollárt is elkér; havi jövedelme meghaladja a 10.000 dollárt.

FIGYELEM!
Vizhatlan hátizsákot,
 kulacsot, csajkát, evőeszközt lejobbat és leolcsóbban
Jakab Lászlónál Rákóczi-út 4 sz.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 11.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A székesfővárosi 3. honvédgyalogezred zenekara.
- 11.20 Keulerné Bajkó Éva zongorázik.
- 11.40 Zsoldos László elbeszélése.
- 12.10 Sovinszky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskezeszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Zenekari művek.
- 15.20 Rádiózenekar.
- 16.15 Ruzsin hallgatjünknek.
- 17.15 Veress Endre népdalfeldolgozókat énekel.
- 17.45 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 18.10 Jahn Antal tangóharmonikanégyese.
- 18.30 Kardeván Károly dr. nyelvvédő előadása.
- 18.50 Balett-szvit.
- 19.20 Mursi Elek cigányzenekara muzsikál, közben Asbóth Gyula tárogatózik.
- 20.06 A szokimondó asszonyság. Vigjáték három felvonásban.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskezeszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 16.15 Szórakoztatás zene.
- 18.10 Harsányi Gizi meséje.
- 18.30 Richard Strauss születésnapján. Saját művei.
- 19.00 Gyorsirotanfolyam.
- 19.30 A Kölni-trió.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ugetőversenyeredmények.
- 20.20 Győr énekel.
- 20.45 Dombi József dr. előadása.
- 22.10 A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara.

PÉNTEK, JUNIUS 12.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Honvéd Gépkocsiszertár zenekara.
- 11.20 Kamarazene.
- 11.40 Frankl József dr. egyetemi tanárségő felolvasása.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskezeszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Ulbrich Hermin gondolkázik.
- 14.15 Hunyadi János énekel.
- 15.20 Melles Béla-zenekar.
- 16.15 Diákköltő.
- 17.15 Bartha Erzsébet és Várkonyi István énekl. kíséri Vidák József cigányzenekara.
- 17.55 Sportközlemények.
- 18.05 Névvay Ilonka Chopin-műveket zongorázik.
- 18.20 Német hallgatjünknek.
- 19.40 Holéczy Ákos jazz-együttese.
- 20.20 A nagykorú Arany János Társaság irodalmi estje.
- 19.50 Részletek Donizetti: Szerelmi bájital című operájából.
- 20.50 Külügyi negyedóra.
- 21.05 Hangképek az ejtőernyős honvédek harcgyakorlatáról.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskezeszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Oláh Kálmán cigányzenekara.

Budapest II.

- 18.25 Névvay Ilonka zongorázik.
- 18.40 Modor Viktor dr. előadása.
- 19.05 Holéczy Ákos jazz-együttese.
- 19.20 Szlavi Vasziljev előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Csorba Deszö cigányzenekara.
- 20.50 Bierbauer Virgil dr. előadása.
- 21.15 Dohnányi: Sextett.
- 22.10 Imiczky László tánczenekara.

Keresztény magyar

keresztény

Keresztény magyar

Szinház-Zene-Művészet

Gül-Baba előadása a Szigligeti Színházban

Csütörtökön, június 11-én este mutatkozik be a Népművelési Bizottság ünnepi játékaiknak során a Nagyvárad-Velencei Katolikus Kör és Dalárda műkedvelő gárdája a Szigligeti színházban a Gül Baba című daljátékkal. — Több régebben ismert műkedvelő ajkáról hangzanak el Huszka Jenő örök szép melódiái, melyet a Városi Vasut

Arpad zenekara és a váradvelencei Katolikus Kör zenészei kísérnek Bornemisza Zoltán vezényletével Serényen folynak a próbák, hogy a szereplők a legjobb tudásukkal szórakoztassák és lekössék a hallgatóságot. Az előadás kezdete fél 9 órakor. Jegyek előre váltathatók a pénztárnál.

Vasárnap mutatkoznak be a Hivatásszervezet műkedvelői a Szigligeti Színházban

Június 14-én délután 4. órakor adja elő a Hivatásszervezet műkedvelő gárdája Szigligeti Ede: „Cigány” című halhatatlan népszínművét. Szereplői magyar munkások, tele hittel és akarattal. A magyar nép könnyes szép meséje az ő ajkukon fog szárnyra kelni ezen a délutánon, hogy hirdessék a magyar munkás kulturáját, tehetségét és dolgozniakaratát. A szerepekben a gárda legjobbjai: Kiss Alajos, Török Károly, Némethy Oszkár, Dávid Sándor, Them Juci, Silye Böske, Kárpáti M. Géza, Kovács Ká-

rolly, Kovács Ida, Kiss József, Kovács Péter, Csáthy Ica, Kiss Etelka, Varga Erzsébet, Petrika Gizi, Fazekas János, Papp Károly, Ujhelyi Valéria, Nagy Endre, Vigh János. Rendező: Kárpáti M. Géza, akinek több, mint két évtizedes multja biztosíték az előadás sikeréért.

A Hivatásszervezetben tömörült magyar keresztény munkásság június 14-én tartandó műkedvelői előadására a szervezet munkásság főnökei is bejelentették a részvételüket.

„Gyimesi vadvirág” a Sztáray Mihály Önképzőkör műkedvelő gárdájának előadásában

A Népművelési bizottság műkedvelői előadásorozatának keretében vasárnap este fél 9 órakor a református „Sztáray Mihály Önképzőkör” műkedvelő gárdája mutatkozik be a Szigligeti színházban, a Gyimesi vadvirág című népszínművel. Ez esetben ugyan helytelenül használtuk a „mutatkozik be” kifejezést, mert ez a kiváló műkedvelő gárda, mely már a multban, a meg-

szállás legnehezebb éveiben is nagyszerű és áldozatos népművelő munkásságot fejtett ki, az elmúlt évben Putnik Bálint színigazgató felkérésére bemutatkozott már a Szigligeti színházban. Az akkori nagy siker alapján a Sztáray Mihály Önképzőkör műkedvelő gárdájának vasárnap esti szereplése elé nagy érdeklődéssel tekint Nagyvárad társadalma.

Férfitruhákat használtak, legjobb árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1 (udvarban) Hívásra házhöz jövök

Nagyszerűen sikerült a szöve kezeti filmelőadás az Apollóban

(Saját tud.) Kedden délután 3 órai kezdettel mutatta be az Apolló Filmszínház azt a „Hangya” szövetkezeti filmet, melyet kereskedelmi fiú középiskolánk igazgatója hozott le ifjúsága szövetkezeti ismereteinek szemléltető bemutatására.

Mint vendég, meghívást kapott a „Zrinyi Ilona” kereskedelmi leányiskola, a „Bottó Ferenc” háztartási és gazdasági leányiskola és az állami gépipari középiskola is.

A film a központi „Hangya” szövetkezet kereskedelmi és ipari üzemeit mutatta be érdekes részletességgel, ügyesen szemléltetve a magyar szövetkezeti gondolat jelentőségét és hatalmas térhódítását. Megelégedéssel láttuk, hogy a toll és baromfikereskedéstől a nagyüzemekig milyen sokszínű és sokoldalú a szövetkezeti gazdasági pályára készülő ifjúságunk igen komoly tanulságokat me-

riíthetett a „Hangya” úttörő munkájából.

Előadás után a kereskedelmi fiú iskola tanulói visszatértek intézetükbe, ahol Buday István, a helyi „Hangya” kirendeltség igazgatója a filmen látottak kiegészítéseként igen értékes előadást tartott a „Hangya” szövetkezet organizációjáról.

Ezután került sor három negyedikes tanulóknak a díjkiosztása, melyet a „Hangya” központ által kiírt „Szövetkezeti gondolat” című sikerült dolgozatukkal nyertek el.

László Antal, Hevessy Sándor és Puskás György volt ez a három jeles ifjú, magyar szívvvel gratulálunk sikerükhöz.

De gratulálunk Barts Sándor igazgató úrnak is, aki minden alkalommal megragad és kihasznál, ami a szövetkezeti gondolat terjedésére szolgálhat. (K.)

SPORT

DVSC-Törekvés mérkőzés lesz vasárnap

(Nagyvárad.) A vasárnap labdarúgó műsorán igazi csemege szerepel a szurkolók öröme. A Nagyvárad-Törekvés játsszik bajnoki mérkőzést a NAC-ot verő DVSC NB I-be törő csapatával.

Akik látták a zöldfehérek ellen játszó Debreccenieket s örvedeteser tapasztalják a pirosfeketék játékbalendülését tisztában vannak azzal, hogy a vasárnap igen jó sportot ígér Nagyváradnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Különféle

Tisztviselő abonoma házi kihordásra is. Mátyás étteremben, Szilágyi Deszö utca 5.

Fizetővendégnek menne tisztviselőny hegyes-erdős vidékre júliusban. Ajánlatot „Serény” jelígre kér a kiadóba. 574

MAV tenispálya bérelhető. Kovács Antal, Telek-u. 9. 575

Társat keresek 3000 vagy 4000 pengő készpénzzel, keresztény férfit vagy nőt. Cim a kiadóban. 572

Angora tenyészbakot elcserélnék nőstényért vagy süldőkért Dobó István-utca 16. Kommandánsrét. 564

Adás-vétel

Megvételre keresünk jókarban lévő fedeles hintót (egy lovast) valamint elhez való jó lovat és szerzámot. — Ajánlatot: Vegyi- és Elelmieszeripari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2-6., Telefon 12-31. 573

Cséplőszekrényt keresek Internacionál traktorhoz társas bércsépítésre. Telefon: 24-23. 578

Eladó 35 darab Tonett-szék. Cim a kiadóhivatalban. 576

Kifogástalan Szigethy labdaúto eladó Csengery-utca 2. 577

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult köllappal és rézfogacskkal. Szöllőtelep-u 10. 496

30.000 darab új téglá eladó. Cim a kiadóban. 500

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Állást keres

Gépirónó, perfekt, többéves irodai gyakorlattal, gyorirástudással azonnalra állást keres. Cimeket a kiadóba. 512

Elveszett

Taaláltatott egy pénztárca, igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóban.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. Lőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Deszö-utca 5. szám.